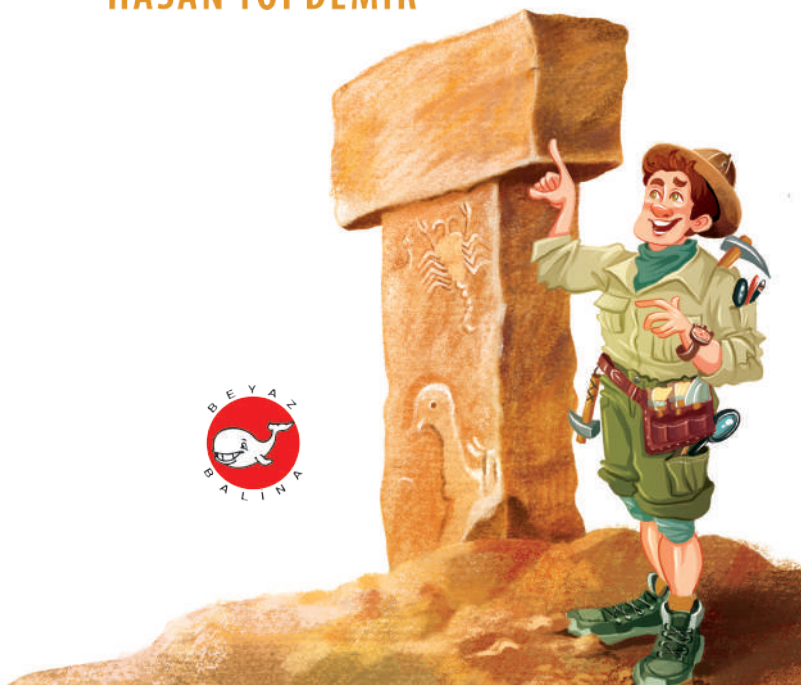

MATEMATİK ROMANI - 2

Şifrelerin Peşinde Göbeklitepe

HASAN TOPDEMİR

1. Baskı - Beyaz Balina Yayınları, İstanbul 2021
Yeni Baskı - Beyaz Balina Yayınları, İstanbul 2025

Matematik Romanı 2
ŞİFRELERİN PEŞİNDE
GÖBEKLİTEPE

HASAN TOPDEMİR

ISBN: 978-605-188-602-2

© Bu kitabın tüm yayın hakları Beyaz Balina Yayınları'na
aittir.

Yayın yönetmeni: Bülent Oktay

Yazan: Hasan Topdemir

Editör: Filiz Çiçek

Resimleyen: Gülşah Alçın Özek

Katıkda bulunanlar: Çocuk Gelişimci Rabia TOPDEMİR

Matematik Öğretmeni Umut ALBAN

Antropolog Dr. İbrahim SARI

Grafik tasarım ve uygulama: Kübra Yeşilyurt

Baskı ve cilt: **İmak Ofset**

Matbaa Sertifika No: 71320

Beyaz Balina Yayın Sanat Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şirketi

Ömerli Mah. Harmantepe Cad. No: 17 Kat: 4

Arnavutköy / İstanbul

Tel: 0212 544 41 41/Faks: 0212 544 66 70

Yaynevi Sertifika No: 49238 info@beyazbalina.com.tr

MATEMATİK ROMANI - 2

Şifrelerin Peşinde Göbeklitepe

HASAN TOPDEMİR

Resimleyen:
Gülşah Alçın Özek

Bu kitabı hazırlarken Şanlıurfa'da bulunduğum süre boyunca çalışmalarımda bana eşlik eden, bu büyük kültürü daha iyi anlamama yardımcı olan tüm dostlarıma ve değerli Şanlıurfalılara çok teşekkür ederim.

Fotoğrafçı Dayının Emanetleri

Cafer okulun merdivenlerinden koşarcasına çıkmaya başladı. Ders zili çoktan çalmıştı. Elindeki kutuyu sımsıkı tutuyordu. Koşarken kutuyu düşürmemek için çok dikkat ediyordu. Evden okula gelene kadar hiçbir yerde durmamış hatta hiç kimseyle konuşmamıştı. Heyecanlıydı. Kutudaki inanılmaz şeyleri en yakın arkadaşları Nehir ve Efe'ye göstermek için sabırsızlanıyordu.

Merdivenleri çıkıp tam sınıfına doğru yönelecekti ki bir anda durdu, okul müdürü koridordaydı. Ne yapacağını şaşırdı Cafer, geri dönemezdi çünkü Uğur Bey de onu görmüştü. *İşte şimdi yandım!* diye geçirdi içinden ve derin bir nefes alıp yavaş adımlarla sınıfa doğru ilerlemeye devam etti. Biraz önceki heyecanı ve sabırsızlığı, yerini endişeye bırakmıştı.

Okul Müdürü Uğur Doğan'ın yüzünde her zaman sert bir ifade olurdu. Fakat görüntüsünün aksine çok yumuşak bir kalbi vardı okul müdürünün. Öğrencilere pek belli etmezdi ama her zaman onları düşünür, onlar için yapabileceği ne varsa yapmak isterdi. Okula atanır atanmaz öğrencilerin, derslerin yanı sıra sanatsal ve sportif faaliyetler yapmaları için birçok atölye kurmuş, spor yapabilecekleri alanlar oluşturmuştu. Fen laboratuvarı kurulmasını sağlamıştı ve okul açıldığından beri öğrenciler ilk kez bir fen laboratuvarına kavuşmuşlardı. Cafer, müdürün sert bakışlarından ürüyor ve bazı davranışlarını anlayamıyordu.

Birkaç hafta önce yine merakına yenik düşen Cafer, laboratuvarda öğretmeninden habersiz bir deney yapmaya çalışmıştı. Bu sırada deney tüplerini kırmış, laboratuvara epeyce zarar vermişti. Sonunda kendini müdürün odasında bulmuştu. Müdürün kendisine bağırıp çağırmasını, büyük bir ceza vermesini bekliyordu. Fakat Uğur Bey, laboratuvardaki zarardan hiç söz etmemiş, "Deney yaparken neden kendini korumadın? Deney gözlüğü kullanmamışsın. Gözlerin zarar görebilirdi,"

diyerek kızmıştı ona. Hiç beklemediği sözler, Cafer'i hem çok şaşırtmış hem de müdüre saygı duymasına neden olmuştu.

Cafer bu yaşananları, dün olmuş gibi hatırlıyordu. Şimdi koridorda sadece ikisi vardı ve birbirlerine doğru yürüyorlardı. Okul müdürünün, Cafer'in taşıdığı kutunun içine bakmaması gerekiyordu. Biraz sonra yan yana geleceklerdi ve Cafer, müdüre yaklaştıkça terliyordu. Yavaş yavaş koridorun sağ tarafına yönelerek onun yanından geçip gitmeyi planlıyordu ama olmadı. Yan yana geçip gittikten birkaç metre sonra tam da sınıfın kapısına elini atmak üzereyken Uğur Bey durup "Cafer!" diye seslendi. Cafer arkasını dönüp Uğur Bey'e baktı. Yine göz göze gelmişlerdi. Cafer hiçbir şey söyleyemedi. "Derse geç kalmışsın. Neden? Ne oldu?" Bu arada kutuya bakan müdür, "Elindeki ne?" diyerek, Cafer'in cevaplamayı hiç istemediği o soruyu sordu.

Her zaman, her soruya verilecek bir cevabı bulunan Cafer, bu soru karşısında sadece "Hiiç!" diyebildi. Okul müdürü, Cafer'in durumunda bir tuhaflık olduğunu fark etmişti. Hem Cafer'e hem de elindeki kutuya birkaç saniye baktı. Yavaş

adımlarla Cafer'e yaklaşıp tam kutuyu açacakken, *çocuğun, bana göstermek istemeyeceği özel bir eşyası olabilir,* diye düşünüp duraksadı. Cafer'in kalbi ise göğsünden çıkacakmış gibi çarpıyordu. Yapabildiği tek şey, gözlerini kapatmak oldu. Okul müdürü kutuyu açmayınca Cafer, gözlerini araladı. "Hadi, gir artık sınıfına. Daha fazla geç kalma," dedi Uğur Bey ve Cafer rahat bir nefes aldı. Müdür, odasına doğru giderken Cafer kapıyı tıklatıp sınıfa daldı.

Geç kaldığı için öğretmeninden özür diledikten sonra hızla sırasına yönelen Cafer'in çok heyecanlı olduğu her hâlimden anlaşıyordu. Ders bitene kadar kutuyu dizlerinin üstünde ve sol elinin altında tuttu. Sırasına ya da masanın üzerine bırakmaya çekiniyordu. Öğretmenin söylediklerini duymuyor, yazdıklarını görmüyordu. Gözleri Nehir ve Efe'de, aklı ise kutudaydı.

Dersin bitiş zili çalar çalmaz sınıf arkadaşlarından bazıları, “Yine kantinden çıkamadın değil mi Cafer?” diye ona takıldı, bu da gülüşmelere neden oldu ama onlara aldırmadı. Nehir ve Efe, Cafer’in yanına gelip “Merak ettik seni. Neredeydin?” diye sordular.

“Size çok önemli bir şey göstermem gerekiyor.”

Cafer heyecanlı ve biraz da tedirgindi, elindeki kutuyla birlikte sınıfın arkasına, cam kenarına yöneldi, Nehir ve Efe onu takip ettiler.

Cafer tahta kutuyu açtı, içinde bir film rulosu ve bir fotoğraf albümü vardı.

“Nereden buldun bunları Cafer?” diye sordu Nehir.

“Bunlar dayıma ait,” diye karşılık verdi.

Nehir bu kez, “Dayına aitse sende ne işi var?” diye sordu.

Cafer, “Anlatırım ama önce bir şey göstermek istiyorum,” dedikten sonra kutudan çıkardığı fotoğrafları Efe ve Nehir’e uzattı.

İlk fotoğrafta, uzaktan çekilmiş tarihi bir alanın görüntüsü vardı. Tarihi kalıntılar, göz alabildiğine uzanıyordu ve masmavi gökyüzü ile birleşiyordu.

Zamanın sonsuzluğuna işaret eden, nefes kesici bir fotoğraftı bu.

“Nerede çekilmiş bu fotoğraf? Çok deđiřik ve güzel görünüyor,” dedi Nehir.

Efe, “Vay! Burası Göbeklitepe. Burası için ‘tarihin yeniden yazıldığı yer’ deniliyor. Tek kelimeyle süper bir yer!” dedi.

Nehir çok merak etmişti. “Orası da neresi?” diye sordu Efe’ye.

Efe, “On iki bin yıl öncesine ait bir yerleşim. şanlıurfa’da, muhteşem ve bir o kadar da gizemli yapılar bulundu...” derken Cafer araya girip “Bırakın şimdi tarih sohbetini. řu fotoğraftaki insanlara bakın,” diyerek yeni fotoğraflar verdi. şimdi Nehir ve Efe, yeni fotoğraftaki insanlara bakıyorlardı.

Birden ikisinin gözleri büyüdü. İnanamıyorlardı. Fotođraflardaki insan yüzleri silinmişti. Fotođraflarda insanların tüm vücutları hatta hareketleri net olarak görünürken yüzleri yoktu.

Nehir, Cafer’e, “Photoshop mu yapılmış bunlara? Bu nasıl olmuş böyle?” diye sordu.

“Nasıl olduğunu bilmiyorum. Dayım önceki gün bizi ziyarette gelmişti, akşama görüştük onunla.

Sabah ben okula geldikten sonra gitmiş ve bu kutuyu, odama bırakmış. Kutunun üzerinde bir not vardı: *‘Belki ilgini çeker. Sayılarla gizemli bir yolculuğa çıkmaya hazır mısınız?’* yazıyordu.”

“Yine oluyor,” dedi Efe gözlerini kocaman açarak. “İnanamıyorum! Tekrar başladı. *‘Sayılarla gizemli bir yolculuk’* ifadesi size neyi hatırlatıyor?”

Bu kez şaşıрма sırası Cafer’deydi. “Ne? Ne oluyor? Ne başladı?”

“Geçen ay yaşadığımız olayı hatırlayın,” diye fışıldadı Efe. “Haliç’te zaman durmuştu ve biz, şifreleri çözüp zamanı geri getirmiştik. Sayılarla gizemli bir İstanbul yolculuğu

değil miydi o?”

“Evet, haklısın,” dedi Cafer.

“Yine elimizde, sayılarla çözmemiz gereken bir gizem var,” dedi Nehir. “Peki, bu kez ne yapmamız gerekiyor? Belki dayın söyleyebilir bize. Bu arada o fotoğrafçı mı?”

“Dayım Şehmuz Özdil, fotoğraf tutkunu bir gezgindir. Çektiği fotoğraflar ve gezi yazıları çeşitli dergilerde yayınlanır ayrıca kendi bloğu var. Bunları da Şanlıurfa gezisinde, Göbeklitepe’de çekmiş. Tüm akşam, Göbeklitepe’den bahsetti ama bana bu fotoğraflardan hiç söz etmemişti. Kutuyu ve içindekileri görünce dayımı aradım, telefonuna ulaşamıyorum.”

Daha sonra Cafer, “Tuhaf bir şey daha var. Bakın, albümünde yedi fotoğraflık yer var ama kutuda altı fotoğraf mevcut. Albümde olması gereken bir fotoğraf yok burada. Filmlerden biri basılmamış ya da unutulmuş. Sonuncuyu görürsek belki neler olduğunu anlayabiliriz. Son fotoğraf da bu film rulosunda olmalı,” diye devam etti ve ruloyu gösterdi.

Efe, “Dayın bunları, analog bir fotoğraf makinesi ile çekmiş. Filmdeki görüntüyü fotoğraf kâğıdına bastırmamız gerekecek,” dedi.

Nehir, “Ve bunun için bize, bir karanlık oda lazım,” diye ekledi.

“Merak etmeyin. Birinci kattaki fotoğrafçılık atölyesinde fotoğraf basabileceğimiz aletler var. Öğretmenimiz bize film basmayı öğretmişti, orada halledebiliriz,” dedi Cafer.

Hemen okulun fotoğrafçılık atölyesine gittiler. Cafer daha önce bu atölyede fotoğrafçılık dersleri almış, karanlık odada film banyo etmeyi ve fotoğraf baskısı yapmayı öğrenmişti.

Hemen işe girişti. Önce negatif film rulosunu makineye yerleştirdi. Negatifin netleme ayarlarını yapıp görüntüyü sabitledikten sonra fotoğraf kâğıdını makineye koydu. Bunları yaparken karanlık odada sadece kırmızı bir ışık yanıyordu. Kırmızı ışık, fotoğrafa zarar vermediği için fotoğrafçılar tarafından kullanılırdı. Efe ve Nehir, Cafer’in dikkatle ve ustalıkla fotoğraf baskısı yapmasını izliyorlardı. Cafer eldiven giydikten sonra fotoğraf kâğıdını yavaşça -içinde çeşitli kimyasalların bulunduğu- kaplardan geçirmeye başladı. En sonunda saf suyun bulunduğu kapta dinlendirdi ve kuruması için kâğıdı ipe astı. Cafer bunları yaparken profesyonel bir fotoğrafçı gibi hareket ediyordu.

Hep birlikte büyük bir merak ve sabırsızlıkla fotoğraf kâğıdının üzerinde görüntünün oluşmasını

beklediler. Birkaç dakika içinde görüntü ortaya çıkmaya başladı. Her geçen saniye, üç arkadaşın şaşkınlığı artıyordu.

Çünkü gördüklerine inanamıyorlardı. Fotoğraf, bir köy okulunun önünde çekilmişti ve okulun önünde üç çocuk duruyordu. Bu çocuklar, Cafer, Efe ve Nehir'di.

“Ne? Nasıl olur? Biz oraya hiç gitmedik ki!” dedi Cafer.

Yaklaşıp daha dikkatli baktılar. Sonra da fotoğraf giderek büyüyüp beyaz bir ışık saçmaya başladı. Fotoğraf karesi o kadar büyümüştü ki tüm odayı içine aldı ve odanın içi bembeyaz, göz kamaştıran ışıkla doldu. Çocuklar elleriyle, kollarıyla gözlerini kapatırken bir tünelin içine doğru çekildiklerini hissettiler ve birkaç saniye sonra o tünelden düştüler.

Düştükleri yer topraktı ve güneş, biraz önceki ışık gibi gözlerini kamaştırmaya devam ediyordu. Çocuklar çevrelerine baktıklarında güneşin her yeri aydınlatıldığını görüyor, esen ılık rüzgârı hissediyorlardı. Üç arkadaş, fotoğrafta gördükleri köy okulunun önünde, fotoğrafın çekildiği yerdeydi artık.